

Hoger
Algemeen
Voortgezet
Onderwijs

Inzenden scores

Uiterlijk op 22 juni de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar de Citogroep zenden.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.

3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een opgave maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Voor deze toets kunnen maximaal 64 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regel

Voor het vak Economie 1 (nieuwe stijl) HAVO is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van drie punten voor het hele examen.

4 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 1

- 1 dalen

Maximumscore 2

- 2 met meer dan 2%

Maximumscore 3

- 3 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de koopkracht van de lonen afneemt waardoor de bestedingen afnemen en de afzet van de bedrijven vermindert zodat de vraag naar arbeid afneemt.

Opgave 2

Maximumscore 2

- 4 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat meer marktwerking kan leiden tot lagere prijzen / hogere kwaliteit doordat bedrijven daarmee meer klanten proberen te krijgen.

Maximumscore 2

- 5 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat vervoersmogelijkheden wegvallen doordat minder rendabele lijnen worden opgeheven.

Opgave 3

Maximumscore 1

- 6 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat binnenlandse productie tegen buitenlandse concurrentie wordt beschermd.

Maximumscore 2

- 7 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat de werkgelegenheid in eigen land wordt beschermd.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat nieuwe bedrijfstakken op gang worden geholpen.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat de onafhankelijkheid van strategische goederen wordt bewaard.

Maximumscore 2

- 8 uitspraak 1 juist
uitspraak 2 onjuist
uitspraak 3 juist

Indien 2 van de 3 juist

Indien 1 van de 3 juist

1

0

Maximumscore 2

- 9 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat een lagere BTW kan leiden tot een lagere benzineprijs en dat grensbewoners gaan tanken in het land waar de benzineprijs het laagst is.

Maximumscore 2

- 10 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat ondernemingen zich zullen vestigen in landen met de laagste tarieven van de vennootschapsbelasting omdat ze dan meer winst overhouden.

Opgave 4

- 11 **Maximumscore 2**
Bij (1) hoogconjunctuur
Bij (2) stijgende

Opmerking

Uitsluitend 0 of 2 punten toekennen.

Maximumscore 3

- 12 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat lenen duurder wordt zodat de mensen / bedrijven minder krediet zullen vragen zodat de bestedingen kunnen afnemen.

Opgave 5**Maximumscore 1**

- 13 Uit het feit dat Pampus een NV is.

Maximumscore 1

- 14 € 10

Maximumscore 3

- 15 Ja.
Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 $TO = 300.000 \times € 10 = € 3.000.000$
 $TK = 300.000 \times € 7,5 + € 1.000.000 = € 3.250.000$
 Verlies = € 3.250.000 – € 3.000.000 → € 250.000 en dat is minder dan het toegestane verlies (van € 300.000)

111**Opgave 6****Maximumscore 2**

- 16 uitspraak 1 spaarmiddel
uitspraak 2 ruilmiddel
uitspraak 3 rekenmiddel
uitspraak 4 rekenmiddel

Indien 2 of 3 van de 4 juist
Indien 1 van de 4 juist

10

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
17 ☐ uitspraak 1 juist	
uitspraak 2 juist	
uitspraak 3 onjuist	
uitspraak 4 juist	
Indien 2 of 3 van de 4 juist	<u>1</u>
Indien 1 van de 4 juist	<u>0</u>

Opgave 7

Maximumscore 1

- 18 monopolist

Maximumscore 2

- 19 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat Microsoft op grote schaal kan produceren waardoor de kosten en dus de verkoopprijzen lager kunnen zijn.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat Microsoft een scherpe verkoopprijs moet vragen om zo nieuwe concurrenten van de markt te weren.

Als de relatie met de verkoopprijzen in het antwoord niet is verwoord

0

Opmerking

De bedoelde begrippen hoeven niet letterlijk te zijn genoemd.

Maximumscore 2

- 20 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een antwoord waaruit blijkt dat consumenten bijna gedwongen zijn producten van Microsoft te kopen en dat Microsoft die machtspositie gebruikt om de prijs op te drijven.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat Microsoft door gebrek aan concurrenten niet genoodzaakt wordt tegen een zo laag mogelijke verkoopprijs aan te bieden.

Als de relatie met de verkoopprijzen in het antwoord niet is verwoord

0

Opmerking

De bedoelde begrippen hoeven niet letterlijk te zijn genoemd.

Opgave 8

Maximumscore 3

- 21 Een voorbeeld van een juiste berekening is:

belastbare som: € 27.300 – € 3.740 – € 4.175	€ 19.385		<u>1</u>
belasting over eerste schijf	€ 6.800 × 0,3575	€ 2.431	<u>1</u>
belasting over tweede schijf	€ 12.585 × 0,3705	€ 4.662,74	
te betalen aan de belastingdienst		€ 7.093,74	<u>1</u>

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 22 ja
- Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- besparing eerste schijf: $(0,3575 - 0,30) \times € 6.800 = € 391$
- extra belasting tweede schijf: $(0,40 - 0,3705) \times € 12.585 = € 371,26$

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
23 ☐ Bij (1) dalen	<u>1</u>
Bij (2) stijgen	<u>1</u>

Opmerking

Indien bij vraag 22 berekend is dat het voorstel onvoordelig is, dan bij (1) stijgen goed en dalen fout rekenen.

Opgave 9

- Maximumscore 3**
- 24 Bij (1) sterk
 Bij (2) hoge
 Bij (3) daalt
 Bij (4) afnemen
 Bij (5) netto
 Bij (6) stijgen
 Bij (7) gematigd

Indien (1) en (2) juist

1

Indien (3) en (4) juist

1

Indien (5), (6) en (7) juist

1

Opgave 10

- Maximumscore 2**
- 25 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 € 196 miljard + € 27 miljard – € 19 miljard = € 204 miljard

- Maximumscore 2**
- 26 De aflossing op de staatsschuld is groter dan het begrotingstekort.

Opgave 11

- Maximumscore 1**
- 27 zowel op goederen, diensten, kapitaal en personen

- Maximumscore 2**
- 28 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
 Een antwoord waaruit blijkt dat Nederlanders nu ook in het buitenland medische diensten kunnen kopen zodat Nederlandse instellingen / bedrijven concurrentie gaan ondervinden van buitenlandse instellingen / bedrijven.

- Maximumscore 2**
- 29 ja
 Een voorbeeld van een juiste toelichting is:
 Een toelichting waaruit blijkt dat Europese regelgeving gaat boven Nederlandse regelgeving.

Opgave 12

- Maximumscore 2**
- 30 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 productiekosten Italiano: $\frac{€ 30 + 2 \times € 18,50}{10} = € 6,70$
 productiekosten bij De Toetjesboer: $\frac{€ 950 + 30 \times € 27,50}{300} = € 5,92$

Maximumscore 2

- 31 Uit het antwoord moet blijken dat dit niet het geval hoeft te zijn.
Een voorbeeld van een juiste verklaring is:
Een verklaring waaruit blijkt dat ook met de winstmarge van De Toetjesboer rekening moet worden gehouden.

Maximumscore 1

- 32 Een voorbeeld van een juiste berekening is:
$$\frac{300}{30} > \frac{10}{2} \rightarrow 10 > 5$$

Maximumscore 2

- 33 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Een voorbeeld waaruit blijkt dat De Toetjesboer arbeidsverdeling toepast waardoor het werk effectiever gedaan kan worden.
 - Een voorbeeld waaruit blijkt dat De Toetjesboer machines inschakelt waardoor het werk sneller gedaan kan worden.
 - Een voorbeeld waaruit blijkt dat het personeel van De Toetjesboer beter geschoold is waardoor het meer productie kan leveren.

Einde